

Juf Toos

Geboren in de Tuinbouwstraat en vandaar naar de Oogststraat, Amsterdam - Watergraafsmeer (Betondorp) is zij getogen in de Tamarindestraat en op de Molenkade alhier.

Toen kleine Toos op de leeftijd kwam om naar school te gaan, kwam eerst de kleuterschool in Betondorp in beeld. Dat was zo traditie in de familie. Het bleek in de praktijk wat ver om telkens heen en weer te gaan. Daarom werd gekozen voor de Christelijke School in Duivendrecht. Destijds, met de vigerende “verzuiling” (veel godsdienstige of levensbeschouwelijke organisaties beschikten over eigen scholen, verenigingen etcetera) lag dat voor de hand in een familie van Christelijke huize.

Het was in de tijd van meester Grimme die met grote vaardigheid talenten ontdekte en stimuleerde. Hij was de geliefde meester en later het schoolhoofd, didactisch en pedagogisch vooruitstrevend. Nog voor het gepropageerd werd stelde hij het kind centraal en ontwierp hij lesmateriaal dat aansloot bij de beleving van het kind.

Hoe hij haar talent ontdekte heeft u kunnen lezen uit de Apeldoornse Courant. (Juf Toos trouwde met Andries van den Brink en verhuisde naar deze stad) waarin haar gedichtje uit haar poëzie-album en dierbare herinnering werden geciteerd.

Het artikeltje op de vorige bladzijde spreekt voor zich. Meester Grimme zag in haar een juf in de dop. Toch ging Toos eerst een andere studie volgen en vond een baan.

Omdat haar hart naar kinderen trok deed ze zondagsschoolwerk. Ze vond het heerlijk.

Op een dag vroeg mevrouw Grimme of ze 's middags wilde komen helpen op de kleuterschool Meester Grimme had meteen aan haar gedacht.

Dat wilde ze wel en zo begon ze voor zeven-en-een-halve gulden, later meer in de maand, met wel dertig kleutertjes in de klas

Gemeente	OUDER-AMSTEL	B1. 203. Nr
UITTREKSEL, UIT HET BEVOLKINGSREGISTER		
Uit het bevolkingsregister van de bovenstaande gemeente blijkt, dat de hieronder vermelde persoon <i>(Nederlandse is)</i>		
Naam	<i>van Eijk</i>	
Voornamen	<i>Pato</i>	
Geboren op	<i>2 Januari 1934 te Amsterdam</i>	
Beroep	<i>Fröbel-onderwijzeres</i>	
Adres	<i>OUDER-AMSTEL Tamarindestraat 8.</i>	
	Leges f <i>0,50</i>	<i>11 April 1953</i>
	Voldaan (paraaf): <i>[Handwritten Signature]</i>	Namens het gemeentebestuur, <i>[Handwritten Signature]</i>
	(V.G.O.) 6461	2G07 -1.756.332

Hannie Burger was hoofd van de kleuterschool in die tijd, later opgevolgd door Gé Wortel. Soms moest Hannie elders werkzaamheden verrichten of een vergadering bijwonen en dan had juf Toos de supervisie over wel meer dan 50 kleuters.

In die tijd met een ander type kind dat zich verbaasde en vergaapte aan de gezellige schoolomgeving en met een andere mentaliteit behept was dan tegenwoordig was dat te doen. Hoewel het aan de kwaliteiten van juf Toos lag dat ze nu nog kan opmerken dat het gewoon vanzelf ging.

Deze foto van alle kleuters is uit 1949. De oudste kleuters namen afscheid met een toneelstukje en de jongste kleuters mochten kijken. De jongens en meisjes die naar de eerste klas gingen staan op de bovenste rijen: Joke v.d. Beukel, Jan v.d. Linden, Max, Bas van Wijk, Frans van Vliet, Kitty v.d.Molen, Greetje van Dijk, Jos Coops, Anky Wichers, Cootje v. Willigen?. Links onder juf Toos, Finy Veer, Tonny v. Banenhuizen, -- , Hans Pietersma, Carla Bossenbroek, Chris Holster, Jan van der Kooij, Annelies Trap, Willy Geldermans, Tineke Metzlar. *De namen zijn aangevuld door Joke Slager- van den Beukel*

Het waren de jaren '50. De kindertjes kwamen van ver en moesten overblijven. Toos paste op hen tussen de middag. Bij mooi weer konden ze buiten spelen en anders moest er binnen iets met spelletjes georganiseerd worden. Zeven-en-een-half jaar heeft juf Toos met haar en ziel voor de kleuters gewerkt. Vanaf haar trouwdag was het afgelopen. Geen gehuwde onderwijzeressen voor de klas. Zo stond het in de wet.

Juf Toos met Cees de Rooij

De dagindeling was als volgt: 's morgens onder andere matjes vlechten, met blokken bouwen, een figuur uitprikken en liedjes zingen. 's Middags mochten de kleuters kiezen wat ze wilden doen. Meestal werd er ook weer gezongen, voorgelezen of een verhaaltje verteld.

Veel geld voor kleuteronderwijs was er niet. De ouders betaalden een bijdrage en dat was het eigenlijk wel. Heel zuinig ging men daarom met het beschikbare geld om. Dat was soms een probleem. Neem bijvoorbeeld het hoogtijfeest van de kleuterschool: Sint Nicolaas.

Via via werd een snoepfabriek gevonden waar men tegen redelijke prijs kon inkopen. Het hele feest werd uitbundig gevierd. De heer Meinema, later de heer Vuurmans waren Sinterklaas.

Op een keer was er echt geen geld in kas voor dit grote feest. De ouders werden opgeroepen om een paar avonden cadeautjes te komen maken. Dat bleek een daverend succes.

De bijeenkomsten verliepen in een plezierige sfeer en er werd met veel creativiteit en inventiviteit gewerkt aan popjes, wiegjes, autootjes en wat er al zo meer als kinderswens bestaat. Op de avond voor Sinterklaas mochten ouders en opa's en oma's komen kijken.

Soms werd er een fancy-fair georganiseerd. Het initiatief kwam van de lagere school maar de kleuterschool profiteerde er ook van.

De kleuterschool maakte in principe geen deel uit van de lagere school (nu basisschool). In een tijd van babyboom na de oorlog ontstond ruimtegebrek. Het kolenhok, jarenlang de plek voor stoute kinderen om even bij zinnen te komen, werd omgebouwd tot klaslokaal.

Over kolen gesproken: in die tijd werden de kachels daarmee gestookt. In de winter moesten de kachels al vroeg branden om de ruimtes te verwarmen. De vader van juf Toos maakte de kachels aan; haar moeder zorgde bij voorkomende gelegenheden als Sinterklaas en Kerst voor chocolademelk.

De schoolreisjes waren hoogtepunten in het schooljaar. Het snoeptrommeltje, gevuld met het door het jaar heen opgespaarde snoep, ging onder toezie van kinderoogjes mee. De bus werd gehuurd bij Meering. Diverse moeders begeleidden de twee juffen en de kinderen. Meestal ging de reis naar Oud-Naarden, maar ook naar het hertenkamp in Zeist of naar de “duinen” (zandverstuiving) bij Soest.

Meester Grimme vroeg speciaal de juffen van de kleuterschool vaak mee als versterking van het team van de lagere school. Zij kenden immers de meeste kinderen en je moest met die oudere kinderen extra professioneel oppassen onderweg.

Juf Toos vertelde ook over het zand achter de spoordijk waar zij en haar collega de kinderen bij mooi weer lieten spelen. Dat bleek later drijfzand geweest te zijn en pas nu realiseer je je hoe gevaarlijk dat was. Gelukkig is er nooit een ongeluk gebeurd.

Tot slot memoreerde juf Toos de toneelstukjes die werden opgevoerd. Moeders maakten de kleding en de kinderen genoten ervan als echte toneelspelers op te treden. Assepoester was een dankbaar sprookje om uit te beelden op het toneel.

Joke Van den Beukel vertelt hierover: In 1949 deden wij als afscheid een toneelstuk over Assepoester. Ik zelf was de stiefmoeder. Mijn dochters waren Finy Veer en Tineke Metzlar. Assepoes was Annelies Trap (die later naar Canada emigreerde). Juf Toos en Juf Hannie Burger organiseerden alles.

Intussen haalde juf Toos haar aktes nuttige en fraaie handwerken. In die tijd was het heel gewoon als onderwijzeres om in vrije tijd er bij te studeren om verder te komen. De liefde en de daaruit voortvloeiende huwelijksvoltrekking maakte een einde aan een enthousiaste carrière. Zij had een heerlijke tijd beleefd en wie haar nu spreekt weet dat dit een kleuterjuf was zoals elk kind zich dat zou wensen.

Interview: Jo Blom en Netty Pieneman en Hannie Roos

Het gebouw van D'Oude School
(1925) is nu in gebruik als
activiteitencentrum voor ouderen
En kunstschilder Ton Albers
heeft er een atelier
Schoolpad 1-2, achter de Kleine
Kerk